

energiavirasto

Energiaviraston lausunto hallituksen esityksestä HE 205/2024 vp

Eduskunnan talousvaliokunnalle 27.2.2025

Yleistä

- + Kannatamme lakiesityksen tavoitetta parantaa yhteiskunnan kannalta keskeisten palveluiden häiriönsietokykyä.
- + Yhdenmukaisuuden ja selkeyden vuoksi kannatamme valintaa, että CER-direktiivi toimeenpannaan kaikkia toimialoja koskevalla yleislailla.
- + Näemme kriittisten toimijoiden valvonnasta esitetyn jaon valvovien viranomaisten välillä tarkoituksenmukaiseksi ja toimivaksi.
- Lakiesityksessä ei ole otettu riittävästi huomioon lakityöryhmälle nostettuja ongelmakohtia.
- Esitetty laki ei ole riittävän selkeä mm. soveltamisalan, velvoitteiden tai viranomaisroolien osalta. Erityisesti poikkeamailmoituksiin liittyy paljon epäselvyyksiä.

Laki Energiavirastosta

- Energiaviraston tehtävistä säädetään Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:ssä.
- Pyydämme lisäämään Energiaviraston uudet lakiesityksen mukaiset tehtävät Energiavirastosta annetun lain 1 §:n sisältämään tehtäväluetteloon.

Viranomaistehtävät

- Lakiesityksessä on viittauksia esimerkiksi asianomaiseen viranomaiseen, toimivaltaisiin valvoviin viranomaisiin ja asianomaisiin valvoviin viranomaisiin. Viittaukset eri viranomaisiin jättävät osin tulkinnanvaraa.
- Erityisesti lakiesityksen 8 §:ssä häiriönsietokykyä edistäviä tehtäviä asetetaan usean viranomaisen yhteisvastuulle.
- **Kunkin viranomaisen roolin tulisi käydä selkeästi ilmi ehdotetusta laista, jotta viranomaistehtäviä voidaan hoitaa tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.**
- HVK:n tehtävät jäävät lakiesityksessä vähäisiksi huomioiden sen nykyinen rooli huoltovarmuuden varmistamisessa.
- **Ehdotamme HVK:n roolin kasvattamista toimijoiden tukemiseen liittyvissä tehtävissä ja kannatamme HVK:n nimeämistä kansalliseksi yhteyspisteeksi**

Poikkeaman ilmoituskynnys

- CER-direktiivin suomenkielisessä versiossa on käännösvirhe, jonka myötä direktiivissä ja lakiesityksessä on epä johdonmukaisuus poikkeaman määritelmän ja ilmoittamisvelvoitteen välillä. Ristiriita ilmenee lakiesityksen 4 §:n 4 kohdan määritelmässä sekä ilmoituskynnystä koskevissa 16 §:n 1 ja 3 momentissa.
- **Esitämme, että lakiesityksen 16 §:n 1 momentti muutettaisiin seuraavanlaiseksi:** "Kriittisen toimijan on ilmoitettava ilman aiheetonta viivytystä asianomaiselle valvovalle viranomaiselle ja Valtioneuvoston tilannekeskukselle poikkeamasta, joka **merkittävästi** häiritsee tai voi **merkittävästi** häiritä keskeisten palvelujen tarjoamista."

Poikkeaman käsittely

- Ehdotetun 16 §:n mukaan toimija tekee ensi-ilmoituksen osin eri viranomaisille kuin yksityiskohtaisen raportin. Tietoja ilmoitetaan yhteensä neljälle eri viranomaiselle.
  - **Poikkeamailmoittamisen ja raportoinnin tulisi olla mahdollisimman yksinkertaista toimijalle ja ilmoituksen sekä raportin välittyminen eri viranomaisille tulisi tapahtua automaattisesti.**
- Yksityiskohtainen raportti poikkeamasta tulee antaa "tarvittaessa".
  - Säännös vaatii täsmennystä. Tuleeko esimerkiksi viranomaisen vaatia yksityiskohtaista raporttia aina erikseen?
  - Energiavirasto katsoo, että poikkeamailmoituksen käsittelyyn osallistuvien viranomaisten välistä tiedonkulkua tulisi tarkastella kokonaisuutena uudelleen.

Valvontakeinot ja muutoksenhaku

- Lakiesityksen 21 §:ssä säädetään huomautuksesta, varoituksesta ja valvontapäätöksestä.
  - Esityksessä jää täsmentämättä, mitä eroa on huomautuksella ja varoituksella, ja mikä on niiden suhde valvontapäätökseen.
  - Lakiesitystä tulisi täsmentää sen osalta, ovatko huomautus ja varoitus valituskelpoisia.
- Lakiesityksen 25 §:n mukaan oikaisua voi vaatia esimerkiksi valvontapäätökseen ja päätökseen laiminlyöntimaksusta.
  - Kyseiset päätökset ovat tarkkaan harkittuja ja perusteltuja. Oikaisuvaatimusmenettelyn edellyttäminen voi vain viivästyttää muutoksenhakua ja asian lopullista ratkaisemista.
  - **Pyydämme, että valiokunta tarkastelee uudelleen ehdotetun oikaisuvaatimusmenettelyn mielekkyyttä.**

Energiaviraston resurssit

- Lakiesityksen mukaan ”virasto joutuu priorisoimaan tehtäviä ja karsimaan muita, hoitaakseen CER-tehtävät”
- Nykyisellään Energiavirasto valvoo sähkö- ja maakaasuverkonhaltijoiden varautumis- ja valmiussuunnittelua
- Lakiesityksellä ehdotetaan Energiaviraston valvovan jatkossa **uuden tyyppisiä toimijoita**, näiden **riskinarviointivelvoitteita** sekä **häiriösietokyvyn varmistamista koskevaa suunnittelua**. Lisäksi lakiesityksellä laajennetaan Energiaviraston nykyisiä tehtäviä myös esimerkiksi poikkeamia koskevien **ilmoitusten vastaanottamisessa ja käsittelyssä** sekä toimijoille annettavassa **tuessa**.
- Tarvittavien henkilöresurssien lisäksi arvioimme, että lakiin liittyvien viranomaistehtävien hoitaminen edellyttää **asiankäsittelyjärjestelmää**, jossa voidaan käsitellä ja arkistoida sähköisesti **TL III**-luokiteltua materiaalia

energiavirasto

tarvo.siukola@energiavirasto.fi

+358295050074